Stichting
GRONINGEN-JABALYA

Port Betaald postnl

Nieuwsbrief 40
december 2017

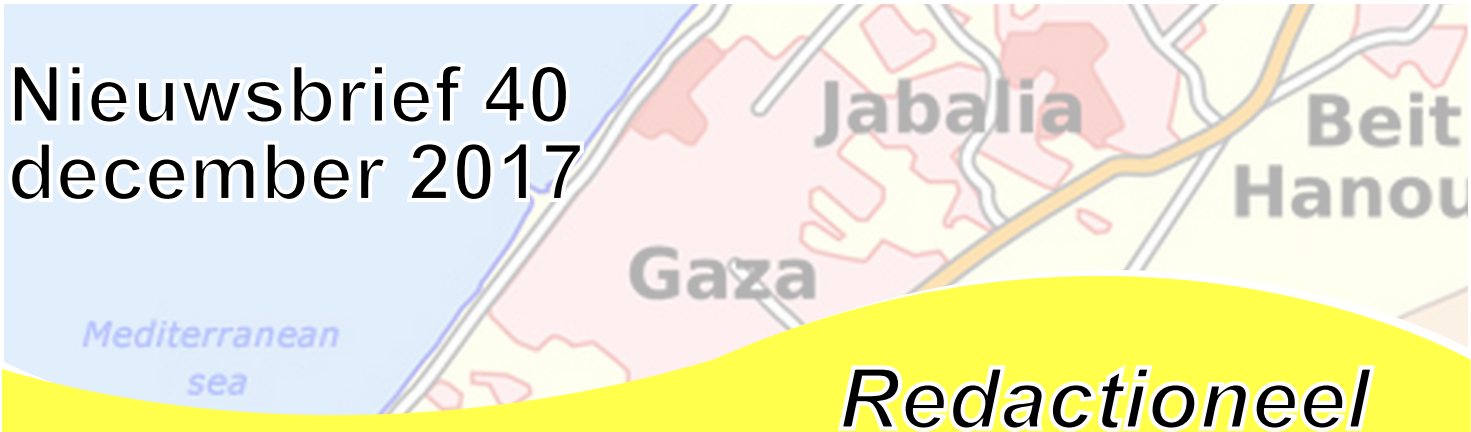

Redactioneel

Voor u ligt het veertigste nummer van de nieuwsbrief. De blokkade van de Gazastrook gaat het tiende jaar in. Een triest record en voorlopig lijkt het einde niet in zicht. De gevolgen zijn ook duidelijk: een ingestorte economie en een bevolking die probeert te overleven maar steeds meer gebrek heeft aan basisbehoeften voor het dagelijks leven. Het artikel van onze oud correspondente Lydia de Leeuw geeft de harde feiten maar ook in het vluchtverhaal van Ahmed Halawa is het gebrek aan perspectief de rode draad. Jan Keulen staat in zijn column ook stil bij de positie van de palestijnen en in het bijzonder die van Gaza. Het verslag van onze partner de Palestinian Medical Relief Society maakt ook duidelijkheid hoe ernstig de crisis is. Het is steeds moeilijker om te functioneren door chronisch gebrek aan medicijnen en door de elektriciteitscrisis. Daarom gaan wij door met onze inzamelingsactie voor de PMRS. Om te voorkomen dat u in een deperessie vervalt is het reisverslag van ons bestuurslid Johan Feitsma aan te raden. Hij vertelt van een inspirerend bezoek met zeventig internationale activisten aan de boeren in Bethlehem en van de hoop die op die manier levend wordt gehouden. Wij wensen u een prettige jaarwisseling en een voorspoedig nieuw jaar.

Gaza sterft in stilte door illegale blokkade Israël

Door de Israëlische blokkade van de Gazastrook voltrekt zich daar in alle stilte een onomkeerbare humanitaire ramp. Mensen sterven, de economie is ingestort en het milieu loopt onherstelbare schade op. De grote vraag: waarom grijpt de wereld niet in?

Palestina- of Midden-Oosten-moeheid is wellicht één verklaring voor de stilte. Maar ik vermoed dat ongemak ook meespeelt. Het is namelijk een man made crisis en die is niet op te lossen met een giro-actie. Er is politieke actie nodig. En wel nu direct.
Sinds Hamas er ruim tien jaar geleden aan de macht kwam, heeft Israël de Gazastrook bestempeld als ‘vijandig gebied’. In strijd met internationaal recht worden de twee miljoen inwoners onderworpen aan een militaire blokkade, met desastreuze gevolgen voor zorg, economie en milieu. De inwoners zitten als ratten in de val.

Noodkreet op noodkreet
Vorige maand was ik in de Gazastrook om met de Stichting Kifaia een medische hulporganisatie te bezoeken. Medicijnen zijn er vaak niet voorhanden of onbetaalbaar. Door stroomtekort kan medische apparatuur vaak niet worden gebruikt. Een week voor ons vertrek plaatste Siham, een vriendin uit Gaza, een noodkreet op Facebook voor morfine voor haar aan kanker lijdende moeder. Siham stuurde me scans van de medische papieren in de hoop dat ik daarmee aan morfine kon komen. Maar geen arts mag morfine voorschrijven voor een patiënt die hij niet gezien heeft.

Vervolg op pg. 2

Vervolg van pg. 1

Sihams moeder is inmiddels overleden. Siham kon daar niet bij zijn. Zij woont in Australië en de grens blijft ook voor haar dicht.

Een andere vriendin, Dima, moet toezien hoe haar tante Yasmeen steeds zieker wordt. Ook zij heeft kanker. Yasmeen moet voor behandeling de Gazastrook uit, maar krijgt van de Israëlische autoriteiten geen toestemming. Alle patiënten tussen de 16 en 55 jaar moeten een langslepende 'veiligheidscheck' doorlopen voordat ze eventueel toestemming krijgen. Dima's tante wacht al sinds januari.

Door veelvuldig stroomuitval moeten leerlingen bij kaarslicht huiswerk maken

Ik heb twee jaar in de Gazastrook gewoond. Inmiddels hebben vrijwel al mijn vrienden en oud-collega's zo'n drama meegemaakt in hun familie. Overigens is Egypte medeplichtig door het afsluiten van zijn grens met Gaza. De Palestijnse Autoriteit doet in haar conflict met Hamas ook een duit in het zakje door haar bijdragen aan Gaza's zorgkosten en elektriciteit te verminderen.

Ongemakkelijke waarheid

In 2005 verliet Israël de Gazastrook. Onder internationaal recht is het gebied echter nog steeds bezet omdat Israël er 'effective control' uitoefent. Onder andere de VN-Veiligheidsraad en het Internationaal Strafhof laten er geen twijfel over bestaan: de bezetting duurt voort. Internationaal recht is heel duidelijk: de bezetter is verplicht om in de basisbehoeften van het bezette volk te voorzien. Wie durft Israël tot de orde te roepen? Zonder politiek handelen zal de blokkade blijven voortduren, met alle gevolgen van dien. Dat is de ongemakkelijke waarheid.

Lydia de Leeuw

Lydia de Leeuw (1986) is criminologe, gespecialiseerd in internationaal strafrecht. Ze is bestuurslid van Stichting Kifaia.

Dit artikel verscheen eerder in het Algemeen Dagblad. De Palestijnse namen die erin voorkomen zijn gefingeerd.

Wat doet het Al Mezan Centrum?

Eén van de organisaties waar we in de Gazastrook mee samenwerken is Al Mezan. Het Al Mezan Centrum voor Mensenrechten zet zich in voor het permanent veiligstellen van de bescherming van de mensenrechten in de Gazastrook. Hoewel het in principe op lange termijn gericht is met als doel het bevorderen van de ontwikkeling van volledige economische, sociale en culturele rechten, ziet het Al Mezan Centrum zich genoodzaakt om in de huidige situatie van blokkade en bezetting zich te focussen op de schendingen van elementaire burgerrechten en mensenrechten, voornamelijk door de Israëlische strijdkrachten. Bij de VN heeft het een speciale consultatieve status.

In haar rol van mensenrechtenmonitor, documenteert het Al Mezan Centrum gerapporteerde mensenrechtenschendingen, zoals militaire aanvallen op civiele gebieden die resulteren in burgerslachtoffers, de praktijk van gevangenneming zonder proces, politieke moord en officieel beleid dat brutaliteit en marteling goedkeurt die de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld ondermijnen. Het centrum biedt ook juridische hulp, belangenbehartiging en capaciteitsopbouwende diensten en middelen, en voert educatieve activiteiten uit om het bewustzijn in de lokale gemeenschap over fundamentele mensenrechten, democratie en het belang van internationale humanitaire hulp te vergroten.

In het kader van de dag van de mensenrechten daarom de schijnwerper op Al Mezan. Om het werk van Al Mezan te illustreren belichten we hieronder een aantal van hun belangrijkste activiteiten van de afgelopen maanden:

In een oproep aan de internationale gemeenschap in juli – drie jaar na de Israëlische aanval “Operation protective edge”- wijst Al Mezan op de nog altijd zichtbare gevolgen van die oorlog en de nog steeds voortdurende onrechtmatige “collectieve straf” tegen de bevolking van Gaza. Een noodkreet aan ons om daar een eind aan te maken. In de weken daarna presenteert Al Mezan een aantal “visuals”, plaatjes die de gevolgen illustreren.

Samen met Addameer, de Palestinian Prisoners’ Club en het Committee of Prisoners’ Affairs van de Human Rights Association brengt Al Mezan een rapport uit waarin het documenteert dat in juli van dit jaar 880 Palestijnen door Israël gevangen zijn genomen.

De Palestijnse autoriteiten worden aangeklaagd vanwege de dood van een kind als gevolg van het zwemmen in vervuild water. Toen zijn toestand hard achteruitging verzandde een verzoek om behandeling buiten Gaza in de Palestijnse bureaucratie.

Op 15 augustus had Al Mezan samen met andere Gazaanse mensenrechtenorganisaties een gesprek met de vertegenwoordiger van de EU, Ralph Tarraf, en op 16 augustus een videoconferentie met vertegenwoordigers van het consulaat van de VS en USAID, beide om op de onhoudbare situatie in Gaza te wijzen.

Op 17 augustus veroordeelt Al Mezan in krachtige bewoordingen de zelfmoordaanslag bij de grensovergang Rafah waarbij twee doden vielen. Wel wijst men op de onleefbare situatie in Gaza, waardoor een voedingsbodem voor dit soort acties bestaat.

Eind augustus praat Al Mezan met bewoners van Saikh Ridwan. De regenwateropvang in hun buurt is ernstig verontreinigd en een gevaar voor de gezondheid, en al 3 jaar heeft de gemeente Gaza niets gedaan om het bassin schoon te maken. Al Mezan wijst de gemeentelijke autoriteiten er op dat ze de klachten van bewoners al jaren negeren. Dit heeft succes. Een maand later wordt de regenwateropvang grondig schoon gemaakt.

Een patiënt krijgt een vergunning voor een medische behandeling in Israël, maar wordt bij de grensovergang Erez door het Israëlische leger gevangengenomen. Al Mezan protesteert.

Op 18 september worden twee vissers, die nog geen kilometer uit de kust bij Beit Lahia aan het vissen

Vervolg op pg. 4

Vervolg van pg. 3

waren, beschoten en gevangen genomen en hun boot verbeurd verklaard. Sinds het begin van 2017 was dit het 132e incident waarbij vissers beschoten werden. Daarbij werden twee vissers door kogels gedood, één visser verdronk, negen raakten gewond, 24 werden gevangengenomen en 9 boten werden in beslag genomen. Al Mezan vraagt om vrijlating en om teruggave van de boot.

Hoewel het nog onzeker is wanneer er verkiezingen worden gehouden organiseerde Al Mezan in oktober trainingen over de gang van zaken bij verkiezingen en de rechten van de kiezer bij verkiezingen. Onderdeel van de training is het overdragen van deze kennis aan anderen.

Op 14 oktober worden weer vier vissers in twee boten gevangen genomen en de boten in beslag genomen. Al Mezan vraagt om vrijlating en teruggave.

Hoewel de besprekingen tussen Hamas en Fatah over eenwording nog niet voltooid zijn organiseert Al Mezan eind oktober een juridische workshop m.b.t. de verzoening. Een belangrijke voorwaarde voor verzoening is dat er één politiek en juridisch systeem komt. Hoe moet dat er uit zien?

Op 5 november wordt bankdirectielid Abu Salim bij Erez gearresteerd tijdens een interview, onderdeel van de procedure om een vergunning te krijgen om naar Israël te reizen. Al Mezan protesteert heftig tegen deze steeds meer voorkomende praktijk.
Ook in november doet Al Mezan een dringend appèl aan de Minister van Onderwijs in Gaza. Ze hebben gesignaleerd dat het geven van lijfstraffen aan leerlingen op scholen in Gaza gebruikelijk zijn, en dat dit toeneemt, evenals geweld op scholen tegen leraren en leerlingen. Dit moet volledig worden uitgebannen is de boodschap aan de minister.

Op 19 november dringt Al Mezan bij de Minister van Binnenlandse zaken aan op een onderzoek naar het door veiligheidstroepen doodschieten van de 32-jarige Khirbet Al Adas uit Rafah, terwijl hij gearresteerd was door de politie. Men uit twijfels over de officiële lezing (neergeschoten op de vlucht).

Bert Giskes

Het Israëlische leger verwondt en doodt deelnemers aan geweldloos protest
Ooggetuigenverslag van Al Mezan

In het kader van de erkenning van Jeruzalem als de hoofdstad van Israël door de Amerikaanse president Trump was 8 december 2017 getuige van buitensporig geweld dat het Israëlische leger gebruikte tegen Palestijnse betogers, waaronder kinderen en jonge demonstranten. Overal in het bezette Palestijnse gebied demonstreerden demonstranten tegen deze erkenning door de VS van Jeruzalem, inclusief het bezette Palestijnse Oost-Jeruzalem, als de hoofdstad van Israël, en tegen de VS-steun van Israëls onwettige beleid in Jeruzalem dat daarmee wordt uitgesproken.
In de Gazastrook ging dat volgens de monitoring en documentatie van Al Mezan als volgt: op vrijdag 8 december 2017 rond 13.00 uur, openden de Israëlische strijdkrachten aan de Noord- en Oostgrens van Gaza het vuur op demonstranten. De demonstraties bestonden meestal uit kinderen en jongeren en vonden plaats in de oostelijke delen van de Gazastrook in Rafah, Khan Younis, Midden-Gaza, Gaza-stad en Noord-Gaza.
Tijdens het bijwonen van een demonstratie in Abasan Al Kabeera, Oost Khan Younis, werd Mahmoud Abdul-Majeed Al Masri (29) in het rechterbeen geschoten. Hij stierf een uur later in het Europese ziekenhuis in Gaza. In Khan Younis raakten 162 Palestijnen, waaronder 20 kinderen, gewond; 62 personen hebben meerdere verwondingen opgelopen. Sommige demonstranten waren het doelwit van rubberen kogels en traangranaten die rechtstreeks op mensen werden afgeschoten. De demonstraties gingen door tot 18.00 uur.
In Noord-Gaza vuurde de Israëlische luchtmacht om 21.15 vijf raketten af op een locatie van een Palestijnse gewapende verzetsgroep in het oosten van Shaik Zayed in Beit Lahiya. Maher Mohammed Atallah (54) kreeg een hartaanval als gevolg van de aanval. Hij stierf later in het nabijgelegen Indonesische ziekenhuis. De aanval veroorzaakte ook matige tot ernstige verwondingen bij 21 anderen, waaronder zeven kinderen en vier vrouwen. Sommige huizen in de buurt en andere civiele eigendommen werden beschadigd.
Om 3:50 uur op zaterdag 9 december 2017 vuurde de Israëlische luchtmacht drie raketten af op een voormalig gebouw voor burgerzaken van de civiele Palestijnse autoriteit in het oostelijke vluchtelingenkamp Jabalya. Een peuter, Kareem Wisam Abu Namous, één jaar oud, liep kneuzingen op in verschillende delen van zijn lichaam. Sommige nabijgelegen huizen en civiele eigendommen waren beschadigd.
Om 4:10 uur dezelfde dag vuurde de Israëlische luchtmacht een raket af op een gebouw van Abu Jarad een Palestijnse gewapende verzetsgroep in het Zuiden van Gaza. Mohammed Al Safadi (25) en Mahmoud Al Atel (26) werden gedood tijdens de aanval.
Al Mezan veroordeelt de escalatie van het gebruik van geweld, hetgeen in strijd is met internationale mensenrechtennormen, in het bijzonder met betrekking tot het recht op leven, en in strijd is met internationale humanitaire rechtsbeginselen. "Samenvallend met de Internationale Dag van de Mensenrechten, volgt deze escalatie van geweld op de erkenning door de VS van Jeruzalem als de hoofdstad van Israël, een actie die de Palestijnse mensenrechten op flagrante wijze ondermijnt en de systematische grove schendingen van de mensenrechten door Israël legitimeert," verklaarde directeur Issam Younis.

De ernstige crisis van de gezondheidszorg in Gaza: bericht van de Palestinian Medical Relief Society

Er is een ernstig en chronisch tekort aan medicijnen, verbandmiddelen en andere medische hulpmiddelen. Van 170 soorten medicijnen is de voorraad nul, wat neerkomt op 33% van de basislijst van geneesmiddelen. En voor 31% van de medische hulpmiddelen geldt dat die ook niet op voorraad is.

Er zijn problemen met behandelingen die alleen in het buitenland kunnen plaatsvinden: ten minste 1500 patiënten in Gaza wachten al een maand op verwijzingen voor behandeling buiten Gaza, maar die verwijzingen zijn niet goedgekeurd door het Ministerie van gezondheid op de Westelijke Jordaanoever. Daardoor blijven patiënten in zeer riskante omstandigheden in Gaza en dit kan levensbedreigend zijn.

Wat het elektriciteitstekort betreft: de afgelopen periode was de slechtste situatie in tien jaar. In juli en augustus was er gedurende 18-20 uur per dag geen stroom. Gaza-ziekenhuizen zijn normaliter afhankelijk van brandstof voor generatoren, waarvan 1500 liter per uur nodig is. (Dit was het geval voor de maand mei). Op dit moment hebben we gemiddeld 4 - 6 uur elektriciteit per dag.

Gaza-ziekenhuizen zijn daardoor voor hun functioneren afhankelijk van 78 elektrische generatoren. Dit intensief gebruik van generatoren zorgt ervoor dat machines kapot gaan en hun levensverwachting vermindert.

Mogelijke gevolgen van stroomuitval voor de gezondheid zijn uitstel van gewenste operaties, risico op bederf van de voorraad bloed, patiënten die nierdialyse nodig hebben moeten langer wachten omdat minder machines werken, aanvullende diensten zoals schoonmaken, catering en sterilisatie worden verminderd, vertraging in verstrekking van gezondheidsdiensten en aantasting van de kwaliteit van de dienstverlening.

Inzamelingsactie Gaza 2018

In juli en augustus 2014 richtte Israel met een verwoestende aanval een bloedbad aan onder de bevolking en bombardeerde hele wijken plat. De gevolgen zijn bekend: ruim 2100 doden waarvan ruim 300 kinderen en 11.000 gewonden waarvan ruim 3000 kinderen. Het grootschalige geweld is sindsdien gestopt, maar de blokkade niet waardoor de schade die is aangericht niet hersteld kan worden. Op dit moment is de situatie zelfs nog verslechtert als gevolg van de nu tien jaar durende blokkade. De gevolgen zijn desastreus zoals blijkt uit het recente verslag dat wij van de directeur van PMRS ontvingen: Er is een chronisch tekort aan medicijnen, verbandmiddelen en andere medische hulpmiddelen. Van 170 soorten medicijnen is de voorraad nul, wat neerkomt op 33% van de basislijst van geneesmiddelen. En voor 31% van de medische hulpmiddelen geldt dat die ook niet op voorraad is. Wat het elektriciteitstekort betreft: In juli en augustus was er gedurende 18-20 uur per dag geen stroom.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: http://www.groningen-jabalya.com/inzameling

Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"

Solidariteitsactie van 70 internationale activisten voor boeren rondom Bethlehem

Houd Hoop Levend

'Houd Hoop Levend'['Keep Hope Alive'], een NGO in Bethlehem, organiseerde van 14 tot 23 oktober een 8-daagse olijvenpluk actie vóór en uit solidariteit mét de Palestijnse boeren. Deze boeren hebben door de situatie vaak veel olijfbomen verloren en worden bovendien bij de oogst vaak erg lastig gevallen door kolonisten uit de nederzettingen die zich heel vaak in de buurt van hun olijfgaarden bevinden. Johan Feitsma [78] uit Grijpskerk deed er aan mee en vertelt :

We zijn ondergebracht in een hotel of bij Palestijnse families in Beit Sahour , een voorstad ten oosten van Bethlehem. Ten westen ligt een andere voorstad, Beit Jala, samen wonen er ongeveer 100.000 mensen in deze drie steden, die ook samen wel gewoon Bethlehem worden genoemd.

De helft van de tijd gaan we olijven plukken samen met het gezin van de betreffende boer en de andere helft van de tijd wordt ingevuld met excursies en lezingen betreffende de problemen van de boeren. Het oogsten van de olijven is voor de gezinnen van de boeren een tijdrovende bezigheid waardoor ze dan ook lange tijd onder druk staan van de kolonisten. Eén van de boeren waar we meehelpen is normaal met zijn familie vier weken bezig met de oogst. Het lastig vallen omvat roepen en bedreigen tot het gooien met stenen om het de boeren zo lastig te maken en uiteindelijk te verjagen van hun eigen land. Buiten de oogsttijd om worden ook vaak olijfbomen in de buurt van nederzettingen door de kolonisten vernield of verbrand. Bijna alle boerenfamilies uit de Palestijnse dorpen hebben een strook olijfbomen op de helling van een berg, op de top waarvan zich heel vaak een nederzetting bevindt. De kolonisten bevinden zich dus veel dichter bij de olijfboomgaarden dan de boeren zelf. Deze situatie maakt het de kolonisten gemakkelijk de boerenfamilies lastig te vallen of hun bomen te vernielen. Onze groep heeft geen bijzonderheden meegemaakt maar tijdens onze aanwezigheid worden er op andere plaatsen wel tientallen incidenten gemeld. Onze aanwezigheid is dus belangrijk als bescherming tegen de kolonisten. Het woord kolonisten lijkt misschien wat beschuldigend, maar deze mensen noemen zichzelf juist graag zo omdat ze zich beschouwen als voorposten om het land in bezit te nemen. Eén van de boeren waar we helpen woont vlak langs de MUUR [hier een hek] die dwars door zijn land loopt. Hij moet steeds contact met de Israëlische soldaten opnemen voordat hij naar zijn eigen land kan gaan en op termijn is hij bang zijn olijfgaard kwijt te raken, iets dat bij sommige collega's van hem al is gebeurd.

Voor de werkbaarheid is de groep in tweeën gesplitst en gaan we in de ochtend met twee bussen naar de boeren. We zijn afkomstig uit twaalf verschillende landen. De meesten uit Engeland en Frankrijk, verder uit Denemarken, Zweden, Noorwegen, Duitsland, De VS , België, Ierland, Schotland, Zuid Korea en Nederland. Om met mensen uit zoveel verschillende landen contact te hebben en te spreken over de problemen van de Palestijnse boeren heb ik als heel mooi en bijzonder ervaren. Behalve aan de problemen van de boeren wordt er tijdens de lezingen ook veel aandacht besteed aan de totale situatie van het Palestijnse probleem. De sprekers en spreeksters zijn vertegenwoordigers van vijf verschillende organisaties die zich bezig houden met de problemen waar de Palestijnen mee worden geconfronteerd. Het zijn wijze intelligente mensen die heel rustig en vanuit hun hart spreken. Ze zeggen dat veel Palestijnen hun behandeling als zeer vernederend voelen, waarbij ze zeggen dat het niet gaat over de bezetting alleen, of over een 1- of 2 staten oplossing, maar juist veel meer over die totale en jarenlange koloniserende,

onrechtvaardige en uitsluitende behandeling van het Palestijnse volk. Alle vijf sprekers noemden dit 'kolonisatie' en 'apartheid'. Soms werd zelfs gezegd dat ze zich slaven voelen! Ook gingen de sprekers vaak in op de ellendige situatie in Gaza! We maken belangrijke excursies naar Hebron en Oost Jeruzalem en een tour door Bethlehem.

Hebron

Veel lezers weten wel wat zich in Hebron afspeelt, ook ik was er eerder geweest, maar ik ben opnieuw geschokt door wat we daar zien. Achthonderd kolonisten die zich in het centrum van de oude stad Hebron hebben genesteld in geannexeerde Palestijnse winkels en 'beschermd' worden door 2000 Israëlische soldaten en check-points midden in de stad! Behalve annexeren proberen deze kolonisten ook panden van Palestijnen in handen te krijgen door hen heel veel geld te bieden. Onze groep is te gast bij de eigenaar van een souvenir winkel, er werd hem $ 100.000.000.- geboden voor zijn pand. Hij weigert pertinent om daar op in te gaan, maar in sommige gevallen elders in de West Bank is zoiets wel gebeurd!

Oost Jeruzalem

We maken samen met onze gids een rondrit met onze bus door en rond Oost Jeruzalem. De gids vertelt dat het verbluffend is hoeveel kleine en grote maatregelen de Israëlische overheid neemt om Oost Jeruzalem af te zonderen van de West Bank, en Palestijnen uit de stad te weren, terwijl er nu nog ruim 500.000 Palestijnen wonen. Er zijn in de loop van de laatste 25 jaar strategisch nederzettingen rondom Oost Jeruzalem gebouwd. Op een vreemde kronkelende manier worden deze nederzettingen omgeven door de MUUR. Er zijn hierdoor heel schrijnende situaties ontstaan: zo wordt een klein Palestijns dorp vlakbij Oost Jeruzalem nu nagenoeg helemaal ingesloten door de MUUR en is daardoor erg geïsoleerd. Woonden de bewonders eerder op tien minuten afstand van Jeruzalem, nu moeten ze anderhalf uur omrijden via Ramallah en dan ook nog door een heel moeilijk checkpoint. Terwijl een nederzetting op 10 km afstand van Oost Jeruzalem nu tot Jeruzalem gaat behoren!

Bethlehem

Bethlehem is een mooie levendige stad gebouwd op meerdere bergen en hellingen. Ten westen en ten zuiden van de stad bevinden zich vruchtbare gronden waar ook voldoende regen valt, aan de

Johan Feitsma bezig met het oogsten van olijven

oostzijde is het veel droger en minder vruchtbaar. We maken met onze bus een rondrit langs de randen van de stad, waarbij goed duidelijk wordt dat juist in het westen en zuiden veel nederzettingen gebouwd zijn waardoor Bethlehem 80 % van zijn grond is kwijtgeraakt. Aan de noordkant grenst Bethlehem bijna aan Jeruzalem, gescheiden door een strook land dat tot Bethlehem behoorde, maar waar nu ook nederzettingen zijn gebouwd en waar de boeren veel land zijn kwijtgeraakt. Er bevinden zich 24 verschillende nederzettingen rondom Bethlehem! Behalve dat de boeren veel land zijn kwijt geraakt is een ander gevolg hiervan dat de stad Bethlehem helemaal niet kan uitbreiden langs de randen van de stad, terwijl in deze levendige stad daar wel veel behoefte aan is en in de stad zelf alles al is volgebouwd. Bouwen aan de oostzijde zou dan een mogelijkheid kunnen zijn, maar dat is C- gebied waar van Israël niet mag worden gebouwd. De MUUR bij en rond Bethlehem heeft een bizar grillig verloop, wat naast al het menselijk leed dat het veroorzaakt ook het mooie landschap 'kapot' heeft gemaakt.

Geweldloos verzet

'Keep Hope Alive' wordt georganiseerd door JAI [Joint Advocacy Initiative], en dit is weer ontstaan vanuit YMCA en YWCA in Oost Jeruzalem. Keep Hope Alive is zo genoemd omdat de organisatie zelf zich sterk voelt en de hoop niet wil opgeven. Hun symbool is de olijfboom. Olijfbomen zijn heel sterke planten die heel goed tegen droogte bestand zijn. Het bijzondere van 'Keep Hope Alive' is dat het is ontstaan in Beit Sahour, een voorstad van Bethlehem. Beit Sahour is al jarenlang het centrum van geweldloos verzet tegen het beleid van de Israëlische regering. Ook de oorsprong van het

Vervolg op pg. 8

Vervolg van pg. 7

Kairos document ligt hier. Dit document, opgesteld in 2009, is een oproep van de Palestijnse Christenen aan de wereldwijde kerken en aan de wereld gemeenschap als geheel om hulp en steun voor de benarde situatie van het Palestijnse volk. De christelijke gemeenschap is dus mede van invloed geweest op het verzet. In Beit Sahour [ook in geheel Bethlehem] is de samenwerking tussen Christenen en Moslims zeer goed en wordt deze vorm van verzet dus door de gehele gemeenschap gedragen. Je zou ook kunnen zeggen dat de christelijke inzet sterk gewaardeerd wordt door de moslimgemeenschap van Beit Sahour. Het is zelfs zo dat het Kairos Document door de gehele Palestijnse gemeenschap wordt gedragen! Ook in 'Keep Hope Alive' worden beide gemeenschappen vertegenwoordigd.
Is het niet erg naïef om over HOOP te spreken, is er wel hoop op vrede daar? Eén van de vele goede Palestijnse sprekers zegt dat er inderdaad verandering aanstaande is. Niet meteen, maar na tien maximaal 20 jaar zal het voorbij zijn beweert hij. Zowel binnen Israël zelf als vanuit het buitenland wordt de weerstand tegen de huidige toestand steeds groter. Dat is ook de hoop die wij als internationale groep meekrijgen naar 'huis', ons eigen land, waar we ons verhaal zullen gaan vertellen. Ondanks de problemen van de Palestijnen vond ik het een prachtige ervaring en kan het zeker iedereen aanbevelen dit ook eens te doen.

''We willen eigenlijk maar één ding: een gewoon leven''

Ahmed Halawa vluchtte vanuit de Gazastrook naar Nederland. Hij hoopt asiel te krijgen in Nederland om een nieuw leven te beginnen. We spraken hem in een asielzoekerscentrum in Delfzijl.

Rechte vierkante gestapelde huisjes, een groot hek er om heen, en een bewaker bij de ingang. Het heeft iets van een gevangenis, maar het is een asielzoekerscentrum in Delfzijl. Mensen sloffen in en uit. Ze hebben duidelijk geen Nederlandse achtergrond, maar houden vast aan gewoonten uit hun land. Sommigen dragen hoofddoekjes, de meesten slippers. En dat terwijl het nabij het vriespunt is op de zonnige lentedag dat ik hier een afspraak heb met Ahmed Halawa. Hij is één van de huidige bewoners van het asielzoekerscentrum. Hij komt uit het Palestijnse vluchtelingenkamp Jabalya, hebben we gehoord. Ik ben benieuwd naar zijn verhaal. Waarom is hij hier? En hoe is het hem gelukt ons land te bereiken?
Bizar.

'Gevangenis,' is het terugkerende woord in ons gesprek. Ahmed komt net fris onder de douche vandaan. "Af en toe komt er hier een kapper om mensen gratis een knipbeurt te geven, en daar moet je dan meteen gebruik van maken, als het kan," licht hij toe, terwijl hij gaat zitten voor het interview.
Ook Ahmeds kamergenoot Rami is net geknipt. Hij is een vriendelijk ogende Libiër die zijn land is ontvlucht. Westerse mogendheden zorgden er in 2011 voor dat de dictator Khadaffi werd verdreven. Gevolg: nu zijn er in Libië maar liefst drie of vier regeringen die elkaar bestrijden. En allemaal ronselen ze mannen om voor ze te vechten. Rami wil niet vechten, maar werken en opbouwen, dus is hij ook gevlucht.

Ahmed komt uit één van de meest bizarre plekken in de wereld: de Gazastrook. Hoe je de situatie daar moet omschrijven? "Het is een gevangenis. Eén grote gevangenis," vertelt Ahmed terwijl hij met behulp van google maps de situatie probeert te omschrijven. De hele strook is afgesloten van de buitenwereld. Wie de grens over wil wordt neergeschoten. Wie de zee op wil, wordt neergeschoten."

Een leven lang vluchteling

Ahmed is naar Nederland gevlucht, maar eigenlijk wil hij naar huis, het huis dat zijn voorouders ooit bouwden in Palestina. Maar is dat huis er nog?
"Nee, waarschijnlijk niet. Israëliërs hebben ons verjaagd en hebben onze huizen gesloopt. Anderen hebben er nu hun eigen huis opgebouwd. Maar de grond is er nog. Die hebben we nooit verkocht. Die hebben we niet weggegeven. Op geen enkele manier hebben we toestemming gegeven aan anderen om onze grond te gebruiken, het is gewoon geroofd. Maar als iemand anders je huis steelt, is hij daarmee de wettige eigenaar?"

Hoe schrijnend ook, ik luister enigszins verveeld. Kan het ook anders? Ik heb veel van dit soort verhalen gehoord. De situatie bestaat al sinds 1948 en wordt sindsdien alleen maar slechter. Wat moeten we er voor nieuws over vertellen? Ahmed vat zijn leven voor ons samen. Anderen periodiseren hun leven in basisschool, middelbare school, studie, werk, huwelijk. Ahmeds leven is op een heel andere manier ingedeeld. De belangrijkste gebeurtenissen in zijn leven zijn de elkaar opvolgende oorlogen. Van iedere oorlog kent hij de data, de exacte duur, de bloederige details, de mensen die hij verloor.

“Ik ben geboren in 1991. Meteen na mijn geboorte kreeg ik van de UN een vluchtelingenstatus. Dat is een officieel uitgereikt bewijs. Mijn hele leven ben ik dus al vluchteling, vanaf het moment dat ik uit de baarmoeder kwam. Ik kan niet naar huis. Mijn huis heb ik zelfs nog nooit gezien. Als ik zou proberen naar huis te gaan, word ik doodgeschoten. Mijn vader werd al verjaagd uit ons huis toen hij zes of zeven jaar oud was. Hij is toen met zijn ouders naar Gaza gevlucht. Daar werd er in de middle of nowhere een tentenkamp gebouwd. Voor het hele kamp was er één wc. Er kwam geen eind aan de situatie. De vluchtelingen hadden verwacht na de oorlog terug te kunnen, maar ze werden tegengehouden. Langzamerhand werd het kamp uitgebouwd en ging het steeds meer op een stad lijken. Daar kwam ik dus ter wereld.”

Een gewoon leven heeft Ahmed dus nooit gekend. Hij was zeven jaar oud toen er een opstand kwam tegen de bezetting. “Ik heb toen ook aan de hekken bij de grensovergang gestaan. Stenen gooien tegen de bezetters. Gekkenwerk natuurlijk, want je gooit een steen naar een zwaarbewapend iemand die onkwetsbaar is, en hij schiet terug met echte heel dodelijke kogels. Ze schoten gericht, alsof ze op kalkoenenjacht waren.”

Terreur

Uiteindelijk trok Ahmed de conclusie dat verzet zinloos was. “We hebben geen keus, we moeten leven met de situatie zoals die is. We zitten gevangen omdat we stomweg geboren zijn op het verkeerde stukje wereld. En het werd steeds erger. In 2003 was er een inval in Jabalya. Daarbij zijn 1015 mensen vermoord. Ze kwamen met tanks het kamp in. Ik herinner me er niet veel meer van, alleen alle angst. Ik was nog maar een kind. Toen ik naar

Ahmed Halawa

de middelbare school ging, was er nog steeds niets veranderd. In 2008 was er iets dat grote indruk op me maakte. In één keer hoorde je overal grote explosies. Het bleek dat Israëliërs alle overheidsgebouwen bombardeerden. We gaan in Gaza in twee shifts of ‘diensten’ naar school, omdat er te weinig schoolgebouwen zijn. Er is een ochtend- en een middagdienst. Ze hadden het tijdstip van de aanval precies zo gekozen dat de studenten van de ochtenddienst naar huis gingen en de middagmensen net naar school. Wat ze daarmee bereikten? Er waren zoveel mogelijk mensen op straat, zodat er heel veel doodgingen als ‘collatteral damage.’ In die paar minuten terreur verloor ik heel veel familie en vrienden. Probeer daarna je leven maar weer eens op te pakken. Ik had heel veel last van stress. Er kon ieder moment weer zo uit het niets een aanval komen. Dat is ook precies de bedoeling van terreur, dat je in voortdurende angst leeft.”

In 2012 was het weer raak. De oorlog duurde toen zeven dagen. Ahmed studeerde inmiddels. “Iedereen die het kan in Gaza, doet zijn best op zijn studie. Het is het enige perspectief wat we hebben om ooit uit onze situatie verlost te raken, maar het wrange is dat je na je studie geheid werkeloos wordt. In Gaza is geen economie meer over. Alles wat je nodig hebt om iets te produceren of te bouwen, wordt bij de grens tegengehouden, dus we kunnen helemaal niets maken en er is helemaal geen werk. De enige werkgever is de UNWRA die

Vervolg op pg. 10

Vervolg van pg. 9

het vluchtelingenwerk voor de UN doet. Dus proberen mensen iets te studeren waarmee je bij de UNWRA in dienst kunt komen, zoals Engels, Arabisch of rechten.“

Studiebeurs voor China

Toen gloorde er hoop. Ahmed kreeg een studiebeurs aangeboden door en in China! Een echte studie: werk en vrijheid lonkten. Was dat gelukt, dan was Ahmed nooit in Delfzijl beland. Maar helaas…

“Gaza heeft slechts twee grensverbindingen en die gaan haast nooit open. Ik probeerde via de Rafa-overgang naar Egypte te reizen, om naar China door te kunnen reizen. De grens gaat daar eens in de drie maanden twee dagen open. Toen ik er was, mochten er tweeduizend mensen door, maar er waren tienmaal zoveel die de grens wilden oversteken. Daarbij krijgen zieken en mensen met een buitenlandse nationaliteit de voorrang, zodat ik het nakijken had. Daar ging de enige kans die het leven me ooit geboden had!”

Toen hij eindelijk wel de grens over mocht, was het te laat. Ahmeds kans op een studie in China was dus gestrand op de pesterijen van Egypte en Israël. Toen hij eindelijk wel de ‘gevangenis’ uit mocht, koos hij een andere bestemming: Turkije: “Er was nog een reden waarom ik graag weg wilde, nee, weg moest! Ik heb problemen met bepaalde mensen.”

Welke mensen of wat voor soort problemen, wil Ahmed niet zeggen. Je weet immers maar nooit wie er meeleest?

Naar Nederland

Via Egypte en Turkije ging zijn reis richting Griekenland. “We staken ’s nachts over in een overvolle boot. Het was winter, dus de wind was hard en de golven waren hoog. Het was beangstigend. Vervolgens hebben we geprobeerd via Macedonië en Servië te reizen. Daarbij werden we meerdere keren door de politie tegengehouden en behandeld op zo’n manier dat ik er niet graag meer aan terug denk. Uiteindelijk kwam ik aan in Amsterdam. Ik vond het hier meteen mooi. Een comfortabel land en ik voelde me hier meteen gelukkig. Maar nu zit ik hier in het asielzoekerscentrum…. En dat terwijl ik graag aan het werk wil. Ik kom hier niet omdat ik geen eten had, maar omdat ik in Gaza problemen met bepaalde mensen heb. Ik kan niet terug en wil daarom graag hier iets opbouwen.”

In Nederland iets opbouwen zal niet snel gaan. Ahmed is nu negen maanden in Delfzijl en zijn leven bestaat uit wachten. Zelfs Nederlandse les mag hij nog niet volgen tot hij een ‘status’ heeft.

“Toen ik aankwam in Nederland, voelde ik me voor het eerst gelukkig. Maar nu ben ik hier en er gebeurt niets. Ik moet maar wachten en mis mijn ouders en familie. Contact met hen is erg moeilijk, want er is in Gaza bijvoorbeeld maar zes uur per dag elektriciteit. Mijn vader is ziek. In de tijd dat het nog kon, werkte hij in Israël. Vreemd, het is jouw grond, maar die moet je bewerken voor iemand anders. En nu kan zelfs dat niet meer, want de grens is hermetisch afgesloten. Nu zit hij daar in Gaza opgesloten, en ik hier. En dat terwijl we eigenlijk maar één ding willen: een gewoon leven.”

Marco in 't Veldt

Ahmed Halawa in Amsterdam

Column Jan Keulen
Bittere herdenkingen in 2017: rouwen en vieren

Als een conflict maar lang genoeg duurt zijn er genoeg historische hoogte- en dieptepunten om te herdenken. Dat geldt zeker voor het conflict om Palestina.
Ga maar na: 2017 was het jaar dat het honderd jaar geleden was dat de Britse minister Arthur Balfour de zionistische beweging een “joods tehuis” in Palestina beloofde. Het was 70 jaar geleden dat de Verenigde Naties het Britse mandaat over Palestina beëindigde en het “verdelingsplan” aannam, waarbij het land opgedeeld zou worden in een Joodse en een Arabische staat. En 50 jaar geleden, in 1967, bezette het Israëlische leger de laatste stukken Palestina: de Westoever inclusief Oost-Jeruzalem en Gaza.
Er viel dit jaar veel te vieren en veel te rouwen. Ik heb gemengde gevoelens over dit jaar. Het herdenken betrof immers geen afgesloten historische gebeurtenissen maar een nog steeds doorgaand proces van koloniseren en verdringen van de oorspronkelijke Palestijnse bevolking. Het vieren werd vooral verricht door de Israëlische regering en haar achterban en bondgenoten. Ondertussen rouwde het Palestijnse volk, dat slachtoffer blijft van jarenlange (en voortgaande) verjaging, onteigening, bezetting en apartheid.
Er was nog een mijlpaal die in 2017 herdacht moest worden. Op 9 december 1987 botste een Israëlisch militair voertuig met een auto in het Jabâliyah-vluchtelingenkamp in Gaza. Bij het ongeluk kwamen vier Palestijnse burgers om het leven. Het incident leidde tot wijdverbreide protesten tegen de Israëlische bezetting: stakingen, demonstraties, burgerlijke ongehoorzaamheid, boycot van de Israëlische autoriteiten (“Civil Administration”) en het gooien van stenen naar Israëlische militairen. De eerste intifada was geboren.
De intifada van dertig jaar geleden leidde uiteindelijk naar de conferentie van Madrid in 1991 en naar het “vredesproces”, inclusief de Oslo-akkoorden. Maar het einde van het conflict is nog niet in zicht.
Ik vrees dat we ook de komende jaren nog vele commemoraties op ons bord zullen krijgen. Er was een tweede, veel gewelddadiger, intifada van 2000-2005. Er waren drie dodelijke, verwoestende Gaza-oorlogen. De bouw van illegale nederzettingen op de Westoever en in Oost-Jeruzalem ging onverminderd door. Voor het Israëlische koloniseringsproject was 2017 een waar kroonjaar met Netanyahu’s beste maat Trump in het Witte Huis en Jeruzalem erkend door de Verenigde Staten als hoofdstad van Israël. Genoeg om te vieren of om te rouwen de komende jaren.
Welke mening je ook toegedaan bent over de kwestie Israël/Palestina, één ding is duidelijk: het internationaal recht en de mensenrechten worden in het conflict op grote schaal geschonden. Nu het vredesproces op een dood spoor is beland en van de “ultimate deal” van de regering-Trump weinig te verwachten valt, zou het wellicht hoop geven op z’n minst die schendingen te benoemen en er iets tegen te doen.
Neem Gaza. Dit jaar kon de bittere verjaardag worden herdacht van tien jaar blokkade. Het gebied is vanuit zee, lucht en land afgesloten met desastreuse humanitaire gevolgen. Mensen en goederen kunnen Gaza niet vrijelijk in en uit. Eén van de gevolgen is het gebrek aan elektriciteit: in sommige delen van Gaza beperkt tot vier tot zes uur per dag. Wat dat betekent voor de economie, de landbouw, de gezondheidszorg en het dagelijks leven laat zich raden. De situatie is des te nijpender omdat Gaza nog steeds kampt met de gevolgen van het Israëlische militaire offensief in 2014. Duizenden zijn drie jaar later nog steeds ontheemd in een klein gebied dat toch al een enorm tekort aan woningen en bouwmaterialen heeft.
De regering-Netanyahu reageert altijd zeer afwijzend op de constatering dat Israël het internationaal recht schendt. De Verenigde Naties, de VN-Veiligheidsraad, de VN-Mensenrechtenraad en UNESCO worden beschuldigd “bevooroordeeld te zijn ten opzichte van Israël” of erger: “antisemitisch” of “aanzettend tot terrorisme”. Terwijl er geen twijfel over kan bestaan dat Israël voortdurend en op grote schaal de internationale normen aan zijn laars lapt, gedraagt het land zich alsof het een “status aparte” heeft en zich niets hoeft aan te trekken van het internationaal recht, VN-Veiligheidsraadresoluties of universele mensenrechten.
Het collectief straffen van twee miljoen mensen is duidelijk in strijd met het internationaal recht, evenals het gebrek aan bewegingsvrijheid voor de Gazanen en de beperking van het recht je land te verlaten en er terug te keren. Om over het recht om te leven en tal van andere fundamentele rechten nog maar te zwijgen.
Waarom wordt de cynische cyclus van herdenkingen van zowel overwinnaars als verliezers niet doorbroken door een internationale campagne om een einde te maken aan de illegale Israëlische praktijken? Wat stelt de internationale rechtsorde voor als de internationale gemeenschap de andere kant opkijkt bij consistente schendingen door één van de VN-lidstaten? Voor de goede orde: Israël is lang niet het enige land dat in strijd handelt met het internationaal recht. Alleen: Israël is een bevriende natie van Nederland en de EU, een belangrijke handelspartner en geniet bij delen van de publieke opinie en media nog altijd veel sympathie.
Dat is reden genoeg om er bij de Nederlandse en Europese politiek op aan te dringen Israël niet voortdurend weg te laten komen met illegale bezetting, afsluiting, huisvernielingen, nederzettingen en agressie tegen de burgerbevolking.
Wat zou het heerlijk zijn om over een aantal jaren een herdenking te hebben -niet van Balfour, mislukte vredesplannen, intifadas en een bezetting, maar van effectieve sancties tegen partijen die het internationaal recht schenden. Wat zou het fijn zijn als er eindelijk verantwoording moet worden afgelegd; dat we op een dag feestelijk kunnen herdenken dat het gedaan is met de straffeloosheid.

Jan Keulen was jarenlang lid van het stichtingsbestuur en is momenteel directeur van The Rights Forum

Boekrecensie

Ten myths about Israel. Ilan Pappé

Verso 2017 ISBN 978186630193

171 pagina's 13,95 euro

Met een “timeline”, in de noten veel literatuurvermeldingen en met een index

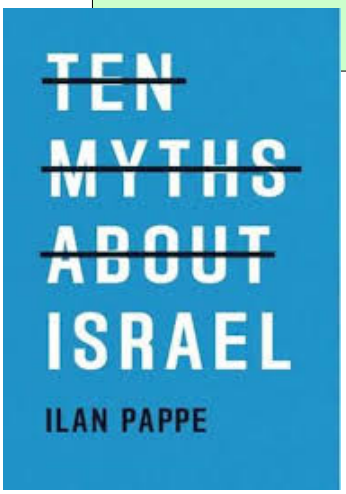

Graag maak ik hier melding van Nederlandstalige boeken, Engelstalige zijn er – m.b.t. Palestina – heel veel. Maar voor een nieuw boek van Ilan Pappé maak ik graag een uitzondering. Ik denk dat veel mensen, net als ik, zijn boek “The Ethnic Cleansing of Palestine”(2006) zullen kennen. Dit boek is ook in een Nederlandse vertaling verschenen, maar dat is niet het geval met al zijn omvangrijke werk, dus daar ga ik maar niet op wachten…

De tien mythen, uit de titel, worden onderverdeeld in zes uit het verleden, 3 van vandaag-de-dag en eentje waarbij hij vooruitkijkt. Ik noem ze allemaal:

1. Palestina was een leeg land.
2. De Joden waren een volk zonder land.
3. Zionisme is Jodendom.
4. Zionisme is geen kolonialisme.
5. De Palestijnen verlieten in 1948 vrijwillig hun vaderland.
6. De juni-oorlog van 1967 was een opgedrongen oorlog, een oorlog-zonder-keus.
7. Israël is de enige democratie in het Midden-Oosten.
8. De mythologieën van Oslo.
9. De mythologieën van Gaza.
10. De twee-staten-oplossing is de enige weg vooruit.

Ik denk dat dit lijstje voor veel mensen heel herkenbaar is. Je komt ze vaak tegen in gesprekken. Daarom is het de moeite waard kennis te nemen van de weerleggingen van Pappé, ik ga ze hier niet samenvatten. Er ontbreekt één mythe, die ik tot mijn 18de ongeveer geloofde: “De kibboetsen vormen het grootste deel van de Israëlische maatschappij, Israël is het meest sociale land ter wereld, bijna socialistisch…“ (hum, hum).

Het grootste deel van de betogen van Pappé komt mij heel overtuigend voor, ik heb ook nieuwe argumenten gelezen in deze “discussies” die voor veel Palestina-activisten herkenbaar zullen zijn. Wat me een beetje verbaast is dat hij het geruchtmakende boek “De Israellobby” van Mearsheimer & Walt, uit 2007, niet noemt. Auteurs die een deel van zijn argumenten delen, terwijl ze in de Israël-Palestina-discussie een heel andere positie innemen.

Het boek is - met timeline, literatuurvermeldingen en index - zorgvuldig uitgegeven. Alleen, zoals zo vaak, is het enige kaartje - “Israeli settlements on the West-Bank” - erg globaal en niet erg duidelijk. Een kleinigheid. Laat je er niet van weerhouden dit boek te lezen. Heb je de smaak te pakken, dan kun je op internet veel teksten en lezingen van Pappé vinden. Omgekeerd: Ken je hem van internet, lees het complete boek.

Fennie Stavast

Colofon

Redactie: Bert Giskes, Pieter van Niekerken, Marco in 't Veldt, Harm van der Veen.

Met medewerking van: Fennie Stavast. Lydia de leeuw Jan Keulen

Vormgeving: Harm van der Veen

Postadres: Coehoornsingel 87 9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes 050-5421370

info@groningen-jabalya.com

Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief digitaal ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?

Stuur dan naam, emailadres naar:

info@groningen-jabalya.com

Of juist liever met de post? Stuur dan naam en adres naar:
Stichting Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen